

UNIVERZITA KARLOVA V PRAZE

Fakulta sociálních věd

Institut mezinárodních studií

PROTOKOL O HODNOCENÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE (Posudek vedoucího)

Práci předložil(a) student(ka): Soňa Bernášková Chňupová

Název práce: Štát v procese vyrovnávania sa s komunistickou minulosťou - komparácia prístupu Českej republiky a Slovenskej republiky k vytváraniu legislatívnej a inštitucionálnej bázy

Vedoucí práce (u externích vedoucích uveďte též adresu a funkci v rámci instituce):

Jiří Kocian, Ústav pro soudobé dějiny AV ČR, v.v.i., Vlašská 9, Praha 1

1. OBSAH A CÍL PRÁCE (stručná informace o práci, formulace cíle):

Soňa Bernášková Chňupová si vybrala ke zpracování ve své bakalářské práci závažné avšak též nelehké téma. Zaměřila se na problematiku vyrovnání se s komunistickou minulostí v Československu po roku 1989 a následně po rozpadu federace v České republice a Slovenské republice. Soustředila se na srovnání přístupu obou republik v otázce vztahu k této etapě nedávné minulosti a k politice paměti. Autorka se zaměřila na legislativní formu vyrovnávání se s komunistickou minulostí, přičemž věnovala pozornost srovnání míry užití vybraných prostředků v rámci tohoto procesu, konkrétně morálnímu odsouzení bývalého režimu, lustracím a trestněprávní rovinně dekomunizace. Zvláštní pozornost soustředila autorka ke komparaci pokusů o institucionalizování politiky paměti v obou zemích, které vedly k založení Ústavu pro studium totalitních režimů v ČR a slovenského Ústavu paměti národa. Autorka rozčlenila práci do tří výkladových kapitol. Věnovala se v nich vymezení základních pojmů, se kterými pracuje a připomněla rozdílné přístupy k paměti dějin po roce 1989 v zemích bývalého sovětského bloku. Dále se pokusila o komparaci vývoje politiky paměti a užitých nástrojů ve vztahu k dekomunizaci v ČR a SR. V závěrečné části se zamýšlela, zda založení příslušných paměťových ústavů – ÚSTR a ÚPN – lze chápat i vzhledem k míře rezonance tématu v politických debatách, jako možnou cestu k završení procesu vyrovnávání se s komunistickou minulostí.

2. VĚCNÉ ZPRACOVÁNÍ (náročnost, tvůrčí přístup, argumentace, logická struktura, teoretické a metodologické ukotvení, práce s prameny a literaturou, vhodnost příloh apod.):

Autorka si stanovila jako základní výzkumnou otázku zjistit, zda a případně proč bylo vnímání období komunistické totality v českých zemích a na Slovensku rozdílné a jak se tyto případné rozdíly projeví na potřebě se s touto minulostí vyrovnat. S využitím metody synchronní komparativní analýzy se tak autorka pokusila srovnat formy i prostředky dekomunizace v obou státech. Dle S. Bernáškové Chňupové se ukázalo, že byt' existovaly rozdíly ve vnímání období totality v Čechách a na Slovensku, jejich vliv byl nepřímý a projevil se například prostřednictvím odlišné míry tolerance k účasti bývalých exponentů režimu na politickém životě. Autorka též správně vyvozuje, že rozdílná míra potřeby se s minulostí vyrovnat závisela též na dalších faktorech, významně též na preferencích a ideových postojích politických subjektů zúčastněných na moci. Upozornila též, že i z tohoto hlediska lze připomenout, že dekomunizace v prvním desetiletí existence samostatných států došla v Čechách dále než na Slovensku a zaujímala radikálnější formy. Autorka podložila svůj výklad podrobným studiem vybrané literatury, příslušných legislativních dokumentů, dalších elektronických zdrojů a periodik. Výklad problematiky je podán na dobré odborné úrovni, není pouze popisný, je zároveň podnětný. To se odráží i v rovinně osobního tvůrčího přístupu. Autorce se kromě stanovení základní cílové otázky podařilo vcelku dobře vyložit a vysvětlit specifika a obecnější otázky týkající se problematiky dekomunizace. Práce má logickou strukturu, odpovídající teoretické i metodologické ukotvení. Ocenit lze též část Přílohy.

3. FORMÁLNÍ A JAZYKOVÉ ZPRACOVÁNÍ (jazykový projev, správnost citace a odkazů na literaturu, grafická úprava, formální náležitosti práce apod.):

Formální a jazykové zpracování textu je na velmi dobré úrovni, správně jsou užívány citace a odkazy na archivní i elektronické zdroje a na literaturu.

4. STRUČNÝ KOMENTÁŘ HODNOTITELE (celkový dojem z bakalářské práce, silné a slabé stránky, originalita myšlenek, naplnění cíle apod.):

Bakalářskou práci považuji za velmi dobře zpracovanou a patří spíše k lepším. Silnou stránkou byl zájem autorky o problematiku. Ocenit lze, že se autorka pokusila vcelku na slušné odborné úrovni vyložit a vysvětlit specifika a obecnější otázky týkající se problematiky dekomunizace nejen v ČR a SR, čímž přispěla k naplnění zadaného cíle práce.

5. OTÁZKY A PŘIPOMÍNKY DOPORUČENÉ K BLIŽŠÍMU VYSVĚTLENÍ PŘI OBHAJOBĚ (jedna až tři):

Otázka k obhajobě – lze srovnat dnešní postavení či pozice komunistických stran v ČR a SR?

6. DOPORUČENÍ / NEDOPORUČENÍ K OBHAJOBĚ A NAVRHOVANÁ ZNÁMKA
(výborně, velmi dobře, dobře, nevyhověl):

Předloženou práci oceňuji v tom smyslu, že se autorka pokusila na základě studia literatury, odborných a dalších zdrojů vcelku úspěšně přispět k vysvětlení vnímání období komunistické totality v českých zemích a na Slovensku a jak se případné rozdíly projeví na potřebě se s touto minulostí vyrovnat. Předkládaná bakalářská práce Soňi Bernáškové Chňupové „Štát v procese vyrovnávania sa s komunistickou minulosťou - komparácia prístupu Českej republiky a Slovenskej republiky k vytváraniu legislatívnej a inštitucionálnej bázy“ svým zpracováním a obsahem svůj cíl naplnila a splňuje požadovaná kritéria, pokládám ji za původní práci, a proto ji doporučuji k obhajobě a navrhuji hodnocení stupněm v ý b o r n ě .

Datum:

Praha, 4. 6. 2017

Podpis:

Jiří Kocian
vedoucí práce

Pozn.: Hodnocení píše k jednotlivým bodům, pokud nepíšete v textovém editoru, použijte při nedostatku místa zadní stranu nebo přiložený list. V hodnocení práce se pokuste oddělit ty její nedostatky, které jsou, podle vašeho mínění, obhajobou neodstranitelné (např. chybí kritické zhodnocení pramenů a literatury), od těch věcí, které student může dobrou obhajobou napravit; poměr těchto dvou položek berte prosím v úvahu při stanovení konečné známky.